

Alenka Oblak, Grosuplje 1, objavljeno v Skavtiču

PROGRAM ZA TABOR JE ŽE PRIPRAVLJEN ali O OKOLJSKI VZGOJI

Ali je okoljska vzgoja nekaj zelo posebnega? In zakaj ne?

Zakaj smo skavti eni redkih, ki lahko to počnemo dobro, ves čas?

Zakaj bi morali izvajati še okoljsko vzgojo, če imamo že skavtsko metodo?

Ali ni dovolj, da se ukvarjamo že z vzgojo, zakaj je potrebno zraven razmišljati še o okolju?

Okoljska vzgoja je stalen proces. Omogoča nam, da se bolje zavedamo svojega okolja, našega mesta v njem, kakšno naj bo ravnanje z njim ali, bolje, življenje v njem in da gradimo ljubezen do okolja. Kar pomembno področje – zaradi dogajanja v okolju/naravi, zaradi vrednot, ki jih imamo kristjani in še česa, nenazadnje pa tudi zato, da bomo sploh lahko še delovali kot skavti.

V Sloveniji o okoljski vzgoji še ni bilo napisanega veliko in izvaja se jo bolj malo oziroma vsaj ne tako, da bi dosegali velike rezultate. Skavti smo eni redkih, ki jo izvajamo ali pa imamo zelo dobre potenciale za to, da jo bomo izvajali zelo dobro. Pri čemer ni nujno, da obvladamo naravoslovje.

Strokovnjaki pravijo, da bi pri okoljski vzgoji morali uresničevati cilje na

-
- ustvenem (imeti odnos do narave),
- moralnem (vrednote),
- spoznavnem (znanje) in
- akcijskem (delovanje) področju.

Skavti lahko dodamo še cilje na

- duhovnem (srečanje Boga v naravi) in
- socialnem področju (povezanost ljudi in okolja).

To nam pove, da ni dovolj, da z neko dejavnostjo pokrijemo samo eno področje, ampak bomo dosegli več, če jih kombiniramo. Primer: čistilna akcija ni dovolj, potrebuje še kakšen dodatek - za izkušnjo narave, znanje o tem ... Najbolj si zapomnimo tisto, kar je močno čustveno obarvano.

Za znanje o okolju potrebujemo kaj več, kot samo številke. To znanje bi moralo biti

- celostno (povezava različnih področij, npr. gozda in sociologije),
- dinamično (ker se spreminja),
- vrednostno obarvano (imam odnos do tega, kar vem),
- kritično,
- osebno (prežeto z lastno izkušnjo),
- trajnostno naravnano,
- usmerjeno v skupinsko delo in v delovanje.

Velike igre, skavtski tabori, potepi, vsak stik z naravo omogoča, da ustvarjamo tako znanje. Še več - s skavtsko metodo lahko zagotovimo vse zgoraj naštetu in to ne z veliko več truda, kot ga vlagamo zdaj. Seveda, če izvajamo skavtsko metodo.

Primer skavtskega tabora: Poletni tabor ne potrebuje veliko programa, saj veliko časa vzame že dosledno izvajanje skavtske metode (velika igra vključi naravo, skavti si sami kuhajo,

urejujejo okolico, so odgovorni za izvajanje določenih nalog, skrbijo za pravo pot, iščejo prenočišče ...) in ob vsem tem je okoljska vzgoja nekaj samoumevnega – v jutranji tišini se prebujata narava, gledanje zvezd zvečer, sprehod skozi gozd, skrb za odpadke, iskanje drv ... Vloga voditelja je samo, da usmeri pozornost.

Dejavnosti, povezane z naravo, gradijo odnos do sebe in drugih. V naravi se ljudje sprostijo, odprejo, umirijo. Dober dokaz za to so skavtski tabori, kjer imajo udeleženci že po nekaj dneh drugačne misli, so bolj sproščeni in bolj pripravljeni na sodelovanje.

KDAJ IN KJE SMO SE OPREDELILI ZA OKOLJSKO VZGOJO?

- Za to smo opredeljeni od začetka skavtstva, od prvega tabora. Baden-Powell je videl naravo kot idealen okvir za skavtske dejavnosti, ker omogoča veliko pustolovščin. Narava ne more iti mimo človeka, ne da bi se globoko vtisnila vanj.

- Naravno okolje brez struktur daje posamezniku okusiti lastno človeško uboštvo, harmonijo stvarstva in možnost pozitivnega vključevanja, ki jo ima človek. Pripomore k odkrivanju temeljnih vrednot, ki so izražene v zakonu in obljubah, in lajša pot odkrivanja Boga. Kot pravi Bi-Pi, je ena od dveh temeljnih poti k veri prav narava (druga je Knjiga – Sveto pismo, Koran itd.), saj daje priložnosti za odkrivanje čudežev, občutenje duhovne razsežnosti bivanja.

- Odnos do narave opredeljuje 6. skavtski zakon: **Skavt spoštuje naravo in vidi v njej božje delo.**

- Zaveza Združenja, ki velja za vsakega voditelja, opredeljuje okoljsko vzgojo: **Zavedamo se bogastva naravnega okolja, v katerem živimo. Pri svojih dejavnostih spoštujemo naravo, v njej vidimo božje delo, jo spoznavamo in se v njej učimo za življenje. Otroke in mladostnike vzgajamo k odgovornemu ravnanju z naravo.**

- Svet Združenja je l. 1998 sprejel sklep: **ZSKSS se opredeljuje za trajnostno in sonaravno ravnanje z naravo, kar pomeni varstvo narave sočasno z rabo.**